

عنوان: ترجمه سند

نقش مددکاری اجتماعی در نظام های حمایت اجتماعی :

حق جهانی حمایت اجتماعی

مصوب مجمع عمومی سوم اکتبر ۲۰۱۶ - فدراسیون بین المللی مددکاران اجتماعی در سئول ، کره جنوبی

"۷۳ درصد جمعیت جهان فاقد دسترسی یا واجد دسترسی محدود به حمایت اجتماعی هستند و نتیجه این امر، برقراری نهایت فقر و تنگی معیشت برای اکثریت مردم دنیاست." (گزارش جهانی حمایت اجتماعی: ۱۵/۲۰۱۴ - سازمان بین المللی کار، ۲۰۱۴)

امنیت اجتماعی از جمله حقوق مورد تکریم در اعلامیه جهانی حقوق بشر و هم ردیف حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است. دولت ها ناگزیر به تامین حداقل رفاه و حمایت اجتماعی اتباع خود هستند. توصیه نامه ۲۰۲ (۲۰۱۲) سازمان بین المللی کار راجع به کاربرد ملی حداقل حمایت اجتماعی، حداقل حمایت اجتماعی را به عنوان حقی برای امنیت اجتماعی می شناسد. در عین حال دولت ها در تفسیر و سازمان دهی نظام ملی حمایت اجتماعی خویش آزادند. پس از اقدام مجمع عمومی ۲۰۱۴ فدراسیون بین المللی مددکاران اجتماعی جهت بررسی " نقش مددکاری اجتماعی در تعیین حداقل حمایت اجتماعی " گزارشی شامل دو بخش تهیه گردید : بخش اول به نیاز همه مردم جهت دسترسی به نظام های حمایت اجتماعی شایسته می پردازد . بخش دوم متوجه نقش مددکاران اجتماعی است که با مردم درگیر با این نظامها سروکار دارند و هر دو بخش به این نتیجه می رسند که مددکاری اجتماعی تحقق

رفاه اجتماعی را در مدل توسعه اجتماعی در جامعه ای وسیعتر می بیند که حمایت اجتماعی را قابل تحول کرده، منجر به نتایج مثبت اقتصادی، دوام و پایداری و انعطاف پذیری و هماهنگی بیشتر اجتماعات گردند.

بخش ۱: نقش نظام های حمایت اجتماعی در توسعه اجتماعی پایدار

بخش ۲: نقش مددکار اجتماعی در نظام های حمایت اجتماعی

بخش ۱

نقش نظامهای حمایت اجتماعی در توسعه اجتماعی پایدار

نکات قابل توجه

برقراری حمایت اجتماعی بطور سنتی تاثیراتی بر کاهش ناامنی، بیماری، آسیب پذیری اجتماعی و اقتصادی داشته و به حفظ استانداردهای اساسی زندگی همه کمک می کند. حمایت اجتماعی ترس را می کاهش و اطمینان و اعتمادی می بخشد که مسائل مبتلابه سبب ادامه فقر و فاقه نخواهد شد. بحث های اخیر سئوالی را پیش آورده که آیا چنین دیدگاه سنتی موجب پیدایش نوعی الگوی وابستگی است، یا ساختار نظام های حمایت اجتماعی تغییرپذیر توأم با کاهش نابرابری و ایجاد عدالت اجتماعی را فراهم می آورد.

نظام های حمایت اجتماعی باید دارای تاثیر پيشگيرانه و پايدار باشند: انعطاف پذیری افراد، خانواده ها و اجتماعات را تقویت نمایند و قابلیت واکنش به خطرات زندگی را ارتقاء بخشند.

حمایت اجتماعی باید موجب بهبود کیفیت زندگی مردم آسیب پذیری باشد که در شرایط پرخطر زندگی می کنند و در مسیر زندگی بهنگام مواجهه با بحران ها و مصیبت ها فاقد دسترسی به هرگونه منابع حمایتی هستند. هزینه های پیش

بینی نشده از قبیل بیماری، مرگ، بیکاری، فقدان وسایل معیشت، نقل مکان به دلیل درگیری های خشونت آمیز یا بلاهای محیطی و طبیعی یا جابجایی اجباری مردم به دلیل اجرای پروژه های عمرانی سبب مشکلات فراوان در برقراری کیفیت مناسب زندگی و رفاه آنها می گردد. در چنین مواردی حمایت اجتماعی موجب امنیت و تامین امکانات برای رفع نیازهای فوری مردم می گردد.

البته این تنها وظیفه نظام های حمایت اجتماعی نیست. حمایت اجتماعی باید راه تحقق مبانی حقوق بشر را نیز هموار نماید و در استقرار عدالت اجتماعی مشارکت موثر داشته باشد. بعلاوه حمایت اجتماعی به تحکیم توسعه اقتصادی کمک می کند و ثابت شده است که هر یک دلار هزینه حمایت اجتماعی، سه دلار بازده اقتصادی در بر خواهد داشت. توانمندی مردم موجب اشتغال آنها در فعالیت اقتصادی شده و همین امر، سبب افزایش بهره دهی اجتماعی و اقتصادی می شود. یک نظام فراگیر حمایت اجتماعی به کاهش فقر، کاهش نابرابری ها و افزایش همبستگی اجتماعی کمک و بنیان اجتماعی توسعه پایدار اقتصادی را پی ریزی می کند (Basu & Strickler, 2013).

این سند سیاستی، در راستای سندهای سیاستی قبلی فدراسیون بین المللی مددکاران اجتماعی است:

- تعریف بین المللی مددکاری اجتماعی (۲۰۱۴)
- بیانیه های سیاستگذاری فدراسیون مانند بیانیه های در امور ناتوانی، کودکان، سلامت، ایدز/HIV که در آنها نیاز به ارتقاء حمایت اجتماعی ذکر شده است؛
- برنامه جهانی مددکاری اجتماعی و توسعه اجتماعی (۲۰۱۲) صراحتاً ابتکار تامین حداقل حمایت اجتماعی را یادآوری می نماید.

اهمیت و اعتبار حمایت اجتماعی در درون سازمان ملل و موسسات مختلف آن در زمینه حرفه های مربوط به سلامت و امور اجتماعی، نهادهای غیردولتی و بسیاری از سیاستمداران بطور گسترده پذیرفته شده اما اقدام به تامین حمایت اجتماعی، مورد بحث های ضدونقیض سیاسی قرار گرفته و به در عمل، به کارگیری و راه اندازی آن در کشورهای مختلف، نظامهای بسیار متنوع حمایت اجتماعی را پدید آورده است. طرح جامع نظامهای حمایت اجتماعی نوعی حمایت جهانی ایجاد می کند و در انجام این امر نیازهای مختلف و بخشهای مختلف مردم را در بر می گیرد. چنین اقدام جامعی، ممکن است شامل طرح ها و انواع برنامه های متفاوت باشد. تامین مالی آن از طریق مالیات یا تخصیص و مشارکت در اعانات میسر خواهد بود. کمک های رفاه اجتماعی را می توان بطور یکسان بین متقاضیان توزیع نمود

و یا بر مبنای بررسی شرایط استحقاق پرداخت کرد. برنامه ها را می توان به صورت عمومی اجرا کرد یا به گروه های ویژه اختصاص داد. ممکن است پرداخت کمک های رفاه اجتماعی به تمام واجدین شرایط (مثلاً فرزندان خانواده های فقیر) انجام شود یا شرایط خاصی برای آنها منظور نمود (مثل بچه هایی که مدرسه می روند و واکسن زده اند) {۱}.

بعلاوه، نظام های حمایت اجتماعی از قبیل آنچه در مفهوم "حداقل حمایت اجتماعی"¹ آمده، مفاهیمی را کد و لایتغیر نیستند بلکه قدم به قدم در واکنش به گروه های جدید جمعیت و خطرات نوظهور گسترش می یابند.

نتیجه آنکه، نظام های جامع حمایت اجتماعی در کشورهای مختلف بسیار متنوعند و این نظامها در جهت پیچیدگی پیش می روند. تنوع و پیچیدگی روبه رشد بیمه ها، طرح ها و برنامه ها، قوانین و مقررات، مراحل مدیریت و تصمیمات اداری اغلب از یک سوی، نیازمند مشارکت موسسات خدمات اجتماعی بعنوان حلقه پیوند بین مدیریت اجتماعی و از سوی دیگر، مشارکت ساکنین متقاضی خدمات اجتماعی و مدعیان استفاده از آن خواهد بود. موسسات خدمات اجتماعی وظایف متعددی را باید انجام دهد که ممکن است شامل هدایت نظامهای پیچیده حمایت اجتماعی نیز باشد.

سوابق {۲}

حق امنیت اجتماعی در دهه های قبل، در اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸) و نیز در پیمان حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۹۶۶) قید شده بود.

در عین حال، گزارش حمایت اجتماعی جهانی ۲۰۱۴/۱۵ سازمان جهانی کار (ILO) تحت عنوان "بنای ترمیم اقتصادی، توسعه و عدالت اجتماعی فراگیر" نشان می دهد که حدود ۷۳ درصد جمعیت جهان فاقد دسترسی یا شامل دسترسی بسیار کمی به نظامهای حمایت اجتماعی هستند به صورتی که از هر چهار نفر سه نفر در جهان، حتی اگر در فقر مطلق نباشند، به حمایت فراگیر اجتماعی دسترسی ندارند و به همین دلیل، در زمان ازدست دادن درآمد خود در بحرانهای شخصی، اقتصادی و محیط زیستی از تأمین اجتماعی برخوردار نیستند. برای مثال، اگر خدمات بهداشت و درمان برای همه قابل دسترسی و تأمین نباشد بیماری خطر بزرگی برای ازدست دادن شغل و امکان معاش، مسکن و تحصیل مردم می گردد. سازمان جهانی بهداشت (WHO) برآورد کرده است که سالانه یکصد میلیون نفر به دلیل ناتوانی تأمین هزینه سلامت به فقرا افزوده می شود.

¹ Social Protection Floors

"الزام به گسترش تأمین اجتماعی که با تحکیم در... حقوق بشر... آمده در طول دهه های اخیر به فراموشی رفته است (Cichon, 2015). توصیه ۲۰۲ سازمان جهانی کار در خصوص "حداقل های حمایت اجتماعی ملی" شایستگی قابل ملاحظه ای برای تفسیر و تبدیل وظایف خشک و بی معنا به سیاستگذاری واقعی در سطح ملی را دارد .

بیانیه ILO راجع به عدالت اجتماعی بمنظور جهانی شدن منصفانه (۲۰۰۸) ضرورت جنبه اجتماعی نیرومندی برای مقابله با آثار منفی اجتماعی جهانی شدن اقتصاد را ، که در بحران مالی و اقتصادی ۲۰۰۸ حتی آشکارتر هم شده بود گوشزد می نماید . ILO و WHO سازمانهای پیشاهنگی در طرح ابتکاری تعیین حداقل حمایت اجتماعی بودند که حمایت گسترده ای بین موسسات وابسته به سازمان ملل ، دولت ها و سازمان های مردم نهاد به عنوان موسسات مایل به همکاری بدست آوردند. با این ابتکار بحث و کاربرد نظامهای حمایت اجتماعی بخصوص در نیمکره جنوبی حرکتی پدید آورده است . اکنون در بسیاری از کشورها اهمیتی نوظهور و فزاینده برای حمایت اجتماعی بعنوان حقوق بشر و پیش شرطی جهت همبستگی اجتماعی و ثبات و توسعه اقتصادی قائلند . این امر مغایر جریانات اخیر در کشورهای ثروتمند است که دست آوردهای امنیت اجتماعی را به عنوان نتیجه بحران مالی و سیاست های ریاضتی مورد حمله قرار میدهند .

توصیه نامه شماره ۲۰۲ سازمان جهانی کار راجع به کاربرد حداقل های حمایت اجتماعی (SPF) در سال ۲۰۱۲ توسط ۱۸۵ کشور عضو پذیرفته شد . برنامه SPF دسترسی جهانی به خدمات سلامت و امنیت درآمد در طول عمر را برای بچه ها، بیکاران و فقرا، سالمندان و افراد ناتوان تضمین می کند. حداقل های حمایت اجتماعی ملی بر مبنای حقوق بشر بطور کامل یا محدود در بسیاری از کشورها با موفقیت اعمال شده است. شواهد فزاینده، حاکی از بلند پروازی در این طرح است. اما در کاهش فقر مطلق و نابرابری های مفرط، طرحی عملی و موثر است (ILO, 2011, 2014). حداقل های حمایت اجتماعی در بهبود زندگی، تساوی جنسیتی و بهبود موقعیت تحصیلی و سلامت گروههای محروم و آسیب پذیر موثر است و انعطاف پذیری بخش عظیمی از جمعیت را در واکنش نسبت به سختی های زندگی تقویت می نماید. حداقل های حمایت اجتماعی در نیل به اهداف رشد و توسعه هزاره موثر بوده و عنصری اساسی در تحقق حقوق اجتماعی است.

توصیه نامه ۲۰۲ ILO در کاربرد ملی حداقل های حمایت اجتماعی مهم ترین و امیدبخش ترین ابتکار در سیاست اجتماعی جهانی است و حمایت های وسیعی در بین موسسات سازمان ملل از قبیل UNICEF ، WHO ، UNAIDS ، HRC ، ESCR و موسسات مربوط به توسعه کسب کرده است. سند مذکور جدا از تقدم موضوعات مالی (توافق

واشنگتن) و جدا از حمایت هدفمند جمعیت آسیب پذیر بعنوان بخشی از یک سیاست فراگیر که حمایت اجتماعی برای همه را بر مبنای حقوق بشر امری منطقی می نماید، تحولی بی سابقه در سیاست اجتماعی و رشد و توسعه جهانی را نشان می دهد. در این خصوص، خلاصه طرح گروه بانک جهانی و ILO در آوریل ۲۰۱۵ برای ماموریت مشترک و طرح عملیاتی برای حمایت اجتماعی جهانی قابل ملاحظه است (ILO & Worldbank, 2015).

مجمع عمومی سازمان ملل نهایتاً در ۲۵ سپتامبر ۲۰۱۵ قطعنامه ای را با عنوان "تحول جهان ما: دستورالعمل برای توسعه پایدار" تصویب نمود.

هفده هدف کلان و ۱۶۹ هدف خرد، دستورالعملی جهانی را شکل می دهد که پیگیر "تحقق حقوق بشر برای همه مردم و درصدد ایجاد تساوی جنسیتی و توانمند سازی تمام زنان و دختران است. اهداف مذکور، منسجم و تفکیک ناپذیر بوده و موجب برقراری تعادل بین سه بعد توسعه پایدار یعنی ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی می گردد."

برای حصول اهداف توسعه پایدار (SDG)، حمایت اجتماعی دارای اهمیتی قابل ملاحظه است. حمایت اجتماعی از جمله حداقل های تعیین شده در آن به صراحت ذیل هدف کلان شماره یک ذکر شده که می گوید "فقر را در تمام وجوه آن و در همه جا باید پایان داد" (هدف ۱/۳). تحت هدف کلان شماره ۳ آمده است: "از تندرستی مردم و ارتقاء رفاه برای همه کس و در هر سن و سال کسب اطمینان نمایند". هدف شماره ۸، پوشش جهانی سلامت از جمله حمایت در برابر خسارات مالی را لازم می داند. برای تحقق تساوی جنسیتی (هدف کلان ۵) قبول و ارزیابی خرده کاری ها و خدمات خانگی از طریق آماده کردن خدمات عمومی سیاست گذاری های زیرساخت و حمایت اجتماعی لازم است (هدف ۵/۴). کاهش روبه رشد نابرابری درون هر کشور و بین کشورها (هدف کلان شماره ۱۰) مستلزم سیاست گذاری های بخصوص در امور مالی، دستمزد و سیاست های حمایت اجتماعی است (هدف ۱۰/۴).

بیانیه فدراسیون بین المللی مددکاران اجتماعی پیرامون حقوق در نظامهای حمایت اجتماعی

حمایت اجتماعی، بخشی از حقوق بشر است. تعهد اساسی حرفه مددکاری اجتماعی به حقوق بشر موجب تعهد به تأمین حمایت اجتماعی برای تمام مردم است. فدراسیون از دولت ها و اعضای جامعه مدنی می خواهد که جهت تأمین نظام های حمایت اجتماعی فراگیر و جامع برای عموم مردم تلاش نمایند.

فدراسیون در جهت پیشرفت حمایت اجتماعی تلاش خواهد کرد و در این راه از انجمن های عضو و مددکاران اجتماعی سراسر جهان می خواهد تا به این تعهد برای حمایت، حفاظت و گسترش حق حمایت اجتماعی جهت عموم مردم پیوندند.

از نظر فدراسیون حمایت اجتماعی فراتر از تامین نیازهای اساسی است. برابر تعریف بین المللی مددکاری اجتماعی و با توجه به اصول و اخلاقیات حرفه ای فدراسیون بر این باور است که نظامهای حمایت اجتماعی بایستی تحت شمول نوعی سیاستهای اجتماعی اعمال شود که مشوق عدالت اجتماعی، امنیت اجتماعی، همبستگی اجتماعی و رفاه باشد. نظامهای حمایت اجتماعی باید به عنوان ابزارهایی برای تحول اجتماعی، ایجاد مردم سالاری و جامعه برخوردار از عدالت اجتماعی تلقی گردد.

فدراسیون بین المللی مددکاران اجتماعی **توصیه نامه ۲۰۲ سازمان بین المللی کار** را در مورد کاربرد ملی حداقل های حمایت اجتماعی تایید می کند و از انجمن های عضو خود و مددکاران اجتماعی سراسر جهان می خواهد که برای تحقق حمایت اجتماعی در فعالیت های بین المللی، ملی و محلی توصیه نامه مذکور را راهنما و دستورالعمل خود قرار دهند.

فدراسیون از انجمن های عضو و مددکاران اجتماعی سراسر جهان می خواهد که حمایت اجتماعی را در کلیه فعالیت های مربوط به تحقق اهداف برنامه توسعه پایدار ۲۰۱۶-۲۰۳۰ منظور نمایند و به این ترتیب در تضمین دسترسی جهانی به خدمات بهداشتی و تامین حداقل درآمد برای کسانی که بخصوص در موارد عائله مندی، بیماری، بیکاری، فرزندآوری، ناتوانی و سالمندی در مضیقه واقع می شوند مشارکت کنند. این اقدامات، مشارکت موثری در تحقق اهداف برنامه توسعه پایدار ۲۰۱۶-۲۰۳۰ خواهد بود.

فدراسیون و نمایندگانش در سازمان ملل، دیدگاه مددکاری اجتماعی را نسبت به حمایت اجتماعی با ارجحیت در فعالیت های بین المللی خود اعمال می نمایند: آنها ضمن پیگیری، همکاری با موسسات ذیربط در سازمان ملل بخصوص سازمان بین المللی کار و نیز WHO، UNAIDS، UNHCR، UNICEF، UNDP و سایر موسسات را تشدید خواهند نمود.

فدراسیون بر اهمیت تعلیم مددکاران اجتماعی در این زمینه تاکید دارد و از مدارس مددکاری اجتماعی می خواهد که توسعه پایدار اجتماعی را در برنامه درسی خود گنجانده و دانشجویان را از جهات نظری و عملی برای کار پیرامون نظامهای حمایت اجتماعی آماده سازند.

فدراسیون از انجمن‌های عضو می‌خواهد که به عنوان بخشی از موسسات غیردولتی ضمن ایجاد همبستگی با سایر موسسات مشابه و اتحادیه‌ها و مردم استفاده‌کننده از خدمات، خود نسبت به پیش برد حمایت اجتماعی پایدارکوشش نمایند. موسسات غیردولتی باید در مذاکرات ملی اجتماعی ورود نموده در مراحل تصمیم‌گیری مشارکت داشته و در تعیین مفاهیم، گسترش، اعمال و بررسی نظام‌های حمایت اجتماعی مداخله داشته باشند.

فدراسیون با سیاست‌های سخت‌گیرانه که با کاهش هزینه‌های عمومی همراه با کاهش مالیات به نفع ثروتمندان که موجب گسترش شکاف نابرابری و افزایش فقر می‌گردد مخالف است.

بخش دوم

نقش مددکار اجتماعی در نظام‌های حمایت اجتماعی

مقدمه

از مفاهیم مستتر در نظریات و کاربرد حرفه مددکاری اجتماعی آن است که افراد قادر به ادامه زندگی راحت و پایدار نخواهند بود مگر آنکه همبستگی متقابلی در یک قالب اجتماعی داشته باشند. بنابراین یکی از اهداف اصلی این حرفه ارتقاء نظام‌های حمایت اجتماعی است بطوریکه مردم با خاطری آسوده، درمانیت، محترمانه و با امکان استفاده کامل از حقوق خویش قادر به زندگی در محیط‌های اجتماعی باشند.

این دیدگاه شاید باتمایل بسیاری از دولت‌ها تفاوت داشته باشد که از نظام‌های حمایت اجتماعی در کی اداری دارند و برای رفع فقر افراد و کاهش صدمات مورد نظر روش خود را بکار می‌برند. حرفه مددکاری اجتماعی در عین حال که بطور فعال توسعه نظامها و برنامه‌ها را پشتیبانی می‌کند تا بدین ترتیب فقر و رنج را کاهش دهد، پیش‌بینی تشکیل خانواده، تشکیل جامعه و سرمایه اجتماعی و وابستگی متقابل افراد به یکدیگر را نیز بعنوان اولین کلید ورود به شکل پایدار حمایت اجتماعی در نظر می‌گیرد. این مراتب در مفهوم ایجاد ظرفیت اجتماعی مستتر است.

کار روزانه مددکاران اجتماعی در سراسر جهان شامل تقویت همبستگی بین مردم، ترغیب مردم به توجه و حمایت از دیگران، تشویق مردم به رعایت حقوق دیگران، تحکیم همبستگی داخل خانواده و محله و جامعه است.

نوعی اقدامات و کالتهی هم‌بخش عمده‌ای از کار در حرفه ماست و اعم از اینکه در نظام‌های دارای منابع سرشار برای حمایت اجتماعی فعالیت کنیم یا در محیط‌هایی که حمایت اجتماعی کلاً بر مبنای عقاید دینی یا فرهنگی و یا کمک‌های

خیریه باشد مددکاران نظامهای حمایت اجتماعی را به نحوی شکل میدهند که روابط اجتماعی حفظ و گسترش یابد، انسجام در جامعه رشد کند و روابط بین مردم حتی الامکان هماهنگ باشد.

از دیدگاه مددکاری اجتماعی به جای تعیین راهبردهائی که تنها به نجات مردم محروم از حمایتهای جامعه می پردازد باید نظامهای حمایت اجتماعی و دولتهای رفاهی تشکیل شوند تا رفاه پایدار برای عموم مردم ایجاد گردد. از این لحاظ، حرفه مددکاری اجتماعی نظامهای حمایت اجتماعی را شامل سازمانهایی می داند که سبب تحول اجتماعی، ایجاد انسجام در درون اجتماعات و بین اجتماعات میگردند و خودتصمیم گیری را از طریق تشویق به مشارکت آزاد و تقویت مردم برای اعلام خواسته های خود در جامعه بزرگتر برمی انگیزند.

مبانی

تحلیل مددکاری اجتماعی نسبت به مسائل، تنها شامل آنچه فردی ارائه می نماید نیست بلکه مسائل را با توجه به شرایط خانواده و محله ای که فرد در آن زندگی می کند می سنجد. به این ترتیب، نقاط آغاز کار مددکار اجتماعی ساختار خانواده و محله است. پس خانواده و محل زندگی را باید به منزله زیربنائی در نظر گرفت که تمام جنبه های حمایت اجتماعی بر آن اساس بنا می شود.

به هر حال، غالباً نظامهای حمایت اجتماعی تحت کنترل و سیاست دولت ها خانواده و محله را تحت نظارت دارند. آنها گاه سهواً با برنامه هائی که جایگزین این نظامهای اصلی می کنند مردم را از دانش و معرفت نسل های متوالی که پشتیبان درازمدت آنان در امور رفاهی بوده محروم می نمایند.

البته در آنچه خانواده و محله می تواند ارائه نماید و در وظائف دولت و ساختارهای اداری برای تأمین خدمات اجتماعی و خدمات تخصصی که موجب ارتقاء رفاه جامعه باشند محدودیت هائی بطور کلی هست که از طریق کار تکمیلی برای نیازهای محلی و ظرفیت سازی محلی مشخص میگردد.

از نظر یک مددکار حرفه ای که کار اساسی صورت می دهد توجه به این نکته مهم است که نظام های حمایت اجتماعی جایگزین مسئولیت خانواده و محله به عنوان اولین حامی نمی شوند بلکه نسبت به محدودیت کمک های مالی و پزشکی امکانات بیشتری ایجاد می کنند. این حمایت ها به منزله تکیه گاهی است که مردم توان شناخت حقوق خود را پیدا کنند و چگونگی بهسازی محیط خویش را از راه مردم سالاری بیاموزند.

مددکاران اجتماعی معتقدند که حمایت اجتماعی باید قابل تغییر باشد به طوری که بر مبنای نیاز واقعی همه مردم ایجاد شده و در جهت کسب حقوق همه مردم به کار آید. غالباً هنگامی که همه راه ها به خطا می رود و بازار کار و اوضاع اقتصادی دچار بحران می گردد حمایت اجتماعی را به عنوان آخرین راه حل در نظر می گیرند، حال آنکه از نظر حرفه ما، حمایت اجتماعی تغییر پذیر منجر به تحول تمامی روشهای زندگی می گردد.

حرفه مددکاری اجتماعی قابلیت در حمایت اجتماعی می بیند که بوسیله آن ایجاد تحول در اقتصاد، مردم سالاری، و مقابله با نابرابریها میسر خواهد بود. ما معتقدیم که درک جدیدی از حمایت اجتماعی لازم است. باید به حفظ جامعه و روابط اجتماعی، ارتقاء همبستگی اجتماعی و حتی الامکان ایجاد هماهنگی بیشتر در روابط بین مردم توجه و تاکید نمود. این اقدامات باید بازتاب نیاز به ایجاد منابعی برای پیدایش ظرفیت محلی جهت بقاء جوامع منسجم باشد.

ما در تجارب کار حرفه ای به این نتیجه رسیده ایم که مردم در برابر آن نظامهای مراقبت اجتماعی که توان آنها را کاهش دهد و اجتماعات محلی را از امکانات اصلی خود برای کمک به یکدیگر محروم سازد تمایلی به تسلیم ندارند. آنها که از خدمات اجتماعی استفاده می کنند و کسانی که پیگیر دسترسی به این خدمات هستند انصاف می خواهند: مایلند که دستشان باز باشد و فرصت های برابر برای موفقیت داشته باشند. مایلند که صدایشان شنیده شود و بر زندگی خویش تاثیر و اختیار داشته باشند.

حمایت اجتماعی که بنایش بر مشارکت محلی و حقوق بشر باشد از فرصت های اقتصادی نیز فراتر خواهد رفت و منجر به پایداری و امنیت خواهد شد.

بیانیه سیاستی

اصول و ارزشهای حرفه ای ایجاب می کند که مددکار اجتماعی حمایت اجتماعی را به منظور برقراری نظامهایی ایجاد نماید که محله ها و جامعه را ضمن تحول، برای مقابله با عوامل اصلی و تحولاتی که سلامت، امنیت و رفاه مردم را تهدید میکنند آماده نماید. اصول حرفه ای مددکاری اجتماعی بر این نکته نیز تاکید دارد که نظام های حمایت اجتماعی بر مبنای الگوی توسعه ای قابل اعمال است که پایداری اجتماعی و حداکثر فرصت را برای خودتصمیم گیری مردم و تاثیر آنها را بر زندگی خویش تضمین نماید.

نقش مددکار اجتماعی در نظامهای حمایت اجتماعی، تسهیل همبستگی مردم در جامعه و مداخله در رشد و توسعه نظام هائی است که تمام مردم را دربرگیرد، برخورد احترام آمیز با آنان داشته باشد و رعایت حقوق بشر و عدالت اجتماعی را تضمین نماید. مددکاران اجتماعی مهارت، دانش و تخصص خود را نه تنها راجع به مردمی که به حاشیه رانده شده و از نظر افتاده اند، بلکه راجع به گروهها و اجتماعات هم ارائه می نمایند تا برخورد مثبت نظام ها را با موانع ساختاری، اجتماعی و فرهنگی نشان دهند.

کاربرد این بیانیه

مددکاران اجتماعی براساس این سیاست، اصول و ارزش های حرفه ای نظام های حمایت اجتماعی را بمنزله ابزارهایی برای تحول اجتماعی، مردم سالاری و ایجاد جوامع برخوردار از عدالت اجتماعی در نظر می گیرند.

نقش مددکار اجتماعی وساطت بین خدمات دولت و نظامهای خانواده و محله برای رسیدن به نتایجی است که در موارد لزوم ظرفیت و صلاحیت خانواده را برای خود اتکائی پایدار و توان دسترسی به نظامهای حمایت اجتماعی تقویت نماید.

مددکاران اجتماعی دانش، تجربه و مهارت های خود را بکار میگیرند تا ضمن ارائه خدمت اطمینان یابند که با مردم دریافت کننده خدمات، محترمانه رفتار می شود و آنها قادر به تصمیم گیری برای بهره مندی از مراقبت های دریافتی هستند.

مددکاران اجتماعی درمحل کار و در جامعه توجه دارند که خدمات بطور کامل و با حداکثر امکان دسترسی ارائه شود و از دوباره کاری های غیرضروری اجتناب شود. آنها به عنوان متخصصان امور اجتماعی سایر گروههای حرفه ای را نیز ترغیب به برقراری تفاهم با مراجعین خود می نمایند تا در جهت خود تصمیم گیری افراد اقدام گردد.

مددکاران اجتماعی حمایت کننده رشد و توسعه نظام های حمایت اجتماعی قابل دسترس، قابل تامین و روشنی هستند که در درون محله ها و اجتماعات وجود دارد و مددکار اجتماعی باید جامعه را برای رشد و توسعه خدمات مربوطه بسیج نماید.

کاربرد این بیانیه سیاستی بر کارفرمایان مددکاران اجتماعی نیز تاثیرگذار است. کارفرمایان مددکاران اجتماعی و مدیران نظام های حمایت اجتماعی باید مددکاران اجتماعی را به عنوان حامی توسعه اجتماعی، حقوق مردم و مشارکت جامعه پشتیبانی نمایند.

این بیانیه سیاستی، "نقش مددکاران اجتماعی را در نظامهای حمایت اجتماعی" مشخص می کند و بیان می کند که حمایت اجتماعی موجود در تمام جوامع، به دست آوردهای مثبت اقتصادی و ایجاد جوامع باثبات تر و هماهنگ تر منجر خواهد شد.

موعد بازبینی در سند

طبق مقررات فدراسیون بین المللی مددکاران اجتماعی مصوب سال ۲۰۰۰، دستورالعملها و بیانیه های اجرائی باید هرشش سال یکبار بازبینی و به روز گردد.

تصویب این دستورالعمل در اجلاس سال ۲۰۱۶ نمایندگان در سئول به معنای ضرورت بررسی، تجدید نظر و تصویب مجدد آن در مجمع عمومی فدراسیون در سال ۲۰۲۲ می باشد.

شرح اصطلاحات

○ (خدمات اجتماعی): Social Services

اصطلاح خدمات اجتماعی در این بیانیه با معنایی گسترده شامل خدمات مشاغل متنوع اجتماعی که در بعضی کشورها مجزا از یکدیگرند و در بعضی کشورها مجموعاً تحت عنوان مددکاری اجتماعی هستند بکاررفته است از قبیل: social assistants , community and youth workers , social care workers , social educators , social pedagogues , street workers , animators و غیره.

○ (امنیت اجتماعی / نظام حمایت): Social Security / Protection System

نظام مداخلات، برنامه ها، بیمه ها، مساعدت های اجتماعی و مزایای رفاهی که توسط موسسات دولتی، سازمانهای مردم نهاد و عوامل اجتماعات محلی، منطقه ای یا ملی شامل رفاه و حمایت از تمام افراد جامعه، بخصوص افراد و اجتماعات محروم از مواهب اجتماعی و اقتصادی می گردد.

○ (حداقل حمایت اجتماعی): Social Protection Floor

این اصطلاح که از توصیه نامه ۲۰۲ سازمان بین المللی کار برای "کاربرد ملی حداقل های حمایت اجتماعی" اقتباس شده شامل هدفی دو وجهی است: اولاً برقراری ضمانت های امنیت اجتماعی اساسی که باید تمام نیازمندان در طول عمر دسترسی به حداقل مراقبتهای اصلی بهداشت و درمان و تامین حداقل درآمد که مجموعاً موجب دسترسی موثر به کالاها و خدماتی که در سطح ملی به عنوان لوازم زندگی تعریف شده می گردد داشته باشند. " و ثانياً کاربرد حداقل های حمایت اجتماعی در استراتژی های مربوط به ادامه امنیت اجتماعی که تدریجاً با ارتقاء سطح امنیت اجتماعی ضمن پیروی از استانداردهای امنیت اجتماعی سازمان بین المللی کار (ILO-Rec- 202, 2012) جمعیت هرچه بیشتری را فرا می گیرد.

مترجم: عبدالعظیم هاشمی نیک

کمیته بین المللی انجمن مددکاران اجتماعی ایران

پی نوشت:

- این بیانیه سیاستی در انجمن مددکاران اجتماعی ایران ترجمه شده است و استفاده از این ترجمه با ذکر منبع، آزاد خواهد بود.
- برای دسترسی به متن انگلیسی این بیانیه می توانید به نشانی اینترنتی زیر در وبسایت فدراسیون مراجعه نمایید:

<https://www.ifsw.org/the-role-of-social-work-in-social-protection-systems-the-universal-right-to-social-protection/>